

Vaš glas je važan: vodič kroz postupak upisa na listu birača i glasanje

U Australiji, pravo glasanja na izborima jedna je od privilegija koje donosi život u demokratskom društvu: imate pravo sudjelovati u izboru kandidata koji će vas predstavljati u saveznoj, državnoj/teritorijalnoj vladi i na lokalnom nivou vlade.

Australijski državljani takođe glasaju i na referendumima, da bi prihvatili ili odbili prijedloge amandmana i nadopuna Australijskog ustava: sklopa temeljnih pravila na osnovu kojih se vodi naša zemlja. Australijski ustav se može mijenjati jedino kroz ovaj proces.

Svi australijski državljani koji su napunili 18 godina, po zakonu su obavezni upisati se na spisak birača i glasati na izborima.

Kako mi pomažemo?

Australijska izborna komisija (Australian Electoral Commission - AEC) je odgovorna za održavanje **izborne liste Komonvelta** i za provođenje **saveznih izbora, dopunskih izbora i referenduma.**

Upis

Da biste mogli da glasate, trebate najprije da se upišete na listu birača: to je spisak svih državljana koji imaju pravo glasati i koji su registrovani kao glasači na australijskim izborima i referendumima.

Da li mogu da se upišem na listu birača?

Prema zakonu, obavezni ste se upisati ako:

- ste napunili 18 godina
- ste državljanin Australije
- živite na sadašnjoj adresi barem mjesec dana.

Ako ste napunili 16 ili 17 godina, možete da se upišete na listu birača već sada, što znači da ćete biti spremni za glasanje kad budete napunili 18 godina.

Kako mogu da se upišem na biračku listu?

Na listu možete da se upišete preko interneta na adresi www.aec.gov.au – a to je lako i brzo.

Isto tako, možete doći u jednu od izbornih poslovnica, ured australijske pošte, australijski porezni ured, Centrelink ili jedan od Medicare korisničkih centara, gdje možete podići formular za upis.

Kadase upišete, Australijska izborna komisija će staviti vaše ime na biračku listu i poslati vam potvrdu da su primili vaše nove podatke.

Zbog čega se upisujem?

Upisujete se da biste mogli glasati na **saveznim, državnim/teritorijalnim ili lokalnim izborima** i referendumima.

Ne znam da li sam na listi

To možete da provjerite preko interneta na adresi: www.aec.gov.au/check ili nas nazovite na broj 13 23 26.

Ako promijenim ime/prezime ili adresu, šta treba da uradim?

Uvijek kada se preselite ili promijenite ime ili prezime, morate obnoviti svoje biračke podatke. To je jednostavno: svoje podatke ispravite preko interneta, na adresi www.aec.gov.au.

Ako to ne napravite, možda ćete biti skinuti sa liste birača i možda nećete moći glasati na sljedećim izborima.

Šta da napravim ako u vrijeme izbora budem izvan Australije?

Ako se spremate živjeti ili raditi izvan Australije, o tome morate obavijestiti Australijsku izbornu komisiju. Ako to ne učinite, vaše ime će možda biti uklonjeno sa biračke liste.

Da li mogu da čekam do izbora prije nego šta se upišem?

Izbori za saveznu, državnu/teritorijalnu i lokalnu vladu održavaju se u različito vrijeme i zato je važno da se vaše ime nalazi na listi birača i da redovno obnavljate svoje podatke, da biste mogli da glasate u bilo kojem trenutku.

Glasanje

Savezni izbori se održavaju najmanje jednom u tri godine, a dan izbora je uvijek subota. Kada i gdje ćete glasati, ovisit će o tome gdje ćete se nalaziti na dan izbora.

Prije dana izbora

Ako na sam dan izbora ne budete u svojoj izornoj jedinici ili ne možete doći do glasačkog centra, možete glasati prije izbora, lično ili poštanskim putem.

- **Centri za prijevremeno glasanje** otvaraju se nekoliko sedmica prije dana izbora. Lokacije tih centara i njihovo radnovrijeme možete naći na: www.aec.gov.au.
- Da biste mogli **da glasate poštanskim** putem, morate se za to najprije registrovati preko interneta ili uzeti formular za poštansko glasanje u jednom od australskih poštanskih ureda ili ureda Australijske izborne komisije. Komisija će vam nakon konačnog utvrđivanja liste izbornih kandidata poslati vaše izborne listiće.

Na sam dan izbora

Možete glasati u bilo kojem glasačkom centru na prostoru vaše države ili teritorije. Glasački centri otvaraju se tačno u 8.00, a zatvaraju u 18.00 sati.

Ako se na dan izbora budete nalazili u drugoj državi ili teritoriji i ako niste prethodno glasali, trebat ćete glasati u jednom od međudržavnih glasačkih centara.

Listu glasačkih centara i međudržavnih glasačkih centara moći ćete naći na: www.aec.gov.au.

Vaš glas se računa

Na saveznim izborima, glasate za kandidate koji će vas predstavljati u dvije skupštine Australijskog parlamenta: skupštine predstavnika i senata. Dobit ćete dvije vrste glasačkih listića –

- zeleni listić za izbor predstavnika vašeg lokalnog područja (tj. biračkog tijela) u predstavničkoj skupštini i
- bijeli listić za izbor predstavnika vaše države ili teritorije u senatu.

Uputstva o tome kako trebate glasati, odštampana su na glasačkim listićima. Ako pogriješite ili ako niste sigurni šta trebate napraviti, tražite od izbornog funkcionera da vam pomogne.

Nakon što se glasanje završi u 18.00 sati, Australijska izborna komisija počinje s prebrojavanjem glasova. Za službene informacije i najnovije rezultate, posjetite: www.aec.gov.au.

Želite da saznate više?

Posjetite www.aec.gov.au da biste saznali više o tome kako trebate glasati (možete i vježbati kako da glasate) i kako funkcioniše izborni sistem.

Ovu istu brošuru odštampanu na krupnom tisku i u e-text formatu, možete naći na adresi www.aec.gov.au.

Prijeводе ove brošure možete skinuti sa: www.aec.gov.au/translated.

Za opšte informacije na vašem jeziku o upisu na biračku listu, glasanju i izborima, nazovite broj: 1300 720 153

Ako ste gluvi ili imate oštećenje sluha ili govora, nazovite nas putem Nacionalne relejne službe:

- Korisnici TTY usluga mogu nazvati broj 133 677 i tražiti da ih se prebaci na broj 13 23 26
- Korisnici aparature po principu "govori i slušaj" mogu nazvati broj 1300 555 727 i tražiti da ih se prebaci na broj 13 23 26
- Korisnici internetskih relejnih usluga mogu da se povežu na NRS i da traže da ih se prebaci na broj 13 23 26.